РІШЕННЯ РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ДФ 36.053.009 ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 36.053.009 Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Дрогобич, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії **Мігулці Ользі Олексіївні** з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 051«Економіка» на підставі публічного захисту дисертації «Оцінка ефективності лізингових операцій» 6 червня 2023 року.

Мігулка Ольга Олексіївна, 1988 року народження, громадянка України, освіта вища. В 2011 році з відзнакою закінчила Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка за спеціальністю «Початкове навчання» та здобула кваліфікацію магістра педагогічної освіти, викладача педагогіки і методики початкового навчання. З жовтня 2011 року і по теперішній час – керівник ТОВ «Європейський центр Полонія». З 2018 по 2022 рік навчалася в аспірантурі Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Науковий керівник – Кишакевич Богдан Юрійович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри математики та економіки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Здобувачка має 16 наукових публікацій за темою дисертації: 8 статей у наукових фахових виданнях, з них 2 у виданнях, що входять до наукометричної бази даних Web of Science, 8 матеріалів конференцій.

Кількість, обсяг та зміст друкованих праць відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України щодо публікації основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Статті, що індексуються в наукометричних базах даних Web of Science:

1. Мігулка, О., Кишакевич, Б., Вовк, Ю., & Ворончак, І. (2022). Оцінка ефективності функціонування лізингових компаній України з допомогою DEA моделей.Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики, 2 (43), 175–181. DOI: https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.43.2022.3659.
2. Мігулка, О., Кишакевич, Б., Максишко, Н., & Іванов, Р. (2022). Оцінка ефективності за витратами та прибутком лізингових компаній України на основі SFA-моделей.FinancialandCreditActivityProblemsofTheoryandPractic,5 (46), 195–208. DOI: https://doi.org/10.55643/fcaptp.5.46.2022.3860.

Статті у наукових фахових виданнях:

3. Мігулка, О. О., & Кишакевич, Б. Ю. (2019). Лізинг в епоху цифрової економіки: перспективи та напрями розвитку. Економічний простір, 141, 183–195. DOI: http://www.prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/20/19
4. Мігулка, О.О. (2019). Сутність та класифікація ризиків фінансового лізингу.

Економічний форум, 1(4), 205–212. DOI: https://doi.org/10.36910/6765-2308-8559-2019-4-32.

5. Мігулка, О.О. (2021). Аналіз факторів, які впливають на ефективність функціонування лізингових компаній України. Економіка та суспільство, 34. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-28.

6. Мігулка, О.О., & Кишакевич, Б.Ю. (2022). Методи оцінювання ефективності лізингових операцій. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки, 1, 220–228. DOI: https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-302-1-37.

7. Мігулка, О. О., & Кишакевич, Б. Ю. (2022). Детермінанти ефективності масштабу функціонування лізингових компаній України. Бізнес Інформ, 1, 165–171. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-1-165-171.

8. Мігулка, О. О., &Кишакевич, Б. Ю. (2022). Оцінка ефективності лізингових операцій у випадку ануїтетної схеми розрахунку лізингових платежів. Бізнес Інформ, 8, 75–80. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-8-75-80.

Тези доповідей, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

9. Мігулка, О., & О., Кишакевич, Б. Ю. (2019). Вплив цифрових технологій на розвиток лізингу. Актуальні проблеми економіки та менеджменту: зб. матер. V Міжнародної наук.-практ. конф. (16.02.2019, м. Запоріжжя), 66–68).

10. Мігулка, О.О., Кишакевич, Б.Ю., & Кринський А. (2019). Основні тенденції розвитку ринку лізингу в сучасних умовах. Актуальні проблеми сучасної науки: зб. матер. VI Міжнародної наук.-практ. конф. викладачів та студентів навчально-наукового інституту фізики, математики, економіки та інноваційних технологій ДДПУ ім. І. Франка (19 квітня 2019 р., м. Дрогобич), 19–21.

11. Мігулка, О.О. (2021). Особливості аналізу кредитного ризику лізингових операцій. Актуальні проблеми сучасної науки: зб. матер. VIII Міжнародної наук.-практ. конф. викладачів та студентів навчально-наукового інституту фізики, математики, економіки та інноваційних технологій ДДПУ ім. І. Франка (16 квітня 2021 р., м. Дрогобич), 73–75.

12. Мігулка, О.О. (2021). Економічна сутність ризиків лізингових операцій. Виклики та перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях: зб. матер. XVI Міжнародної наук.-практ. конф. (25–26 листопада 2021 р., м. Запоріжжя), 152–154.

13. Мігулка, О.О. (2022). Сутність та класифікація економічної ефективності.Особливості розвитку цифрової економіки в умовах інформаційно-технологічних викликів: зб. тез-доповідей І Всеукраїнської наук.-практ. конф. (20 жовтня 2022, м. Трускавець), 109–110.

14. Мігулка, О.О. (2022). Економічна сутність ефективності лізингових операцій. Виклики та перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях: зб. матер. XVII Міжнародної наук.-практ. конф. (13–14 жовтня 2022 р., м. Запоріжжя), 167–168.

15. Мігулка, О.О., Кишакевич, Б.Ю. (2022). Детермінанти ефективності лізингового бізнесу в Україні. Актуальні проблеми сучасної науки: зб. матер. Міжнародної наук.-прак. конф. викладачів та студентів навчально-наукового

інституту фізики, математики, економіки та інноваційних технологій. ДДПУ ім. І. Франка. (29 квітня 2022, м. Дрогобич), 31–32.

16. Мігулка, О.О. (2022). Оцінка ефективності лізингових операцій з допомогою внутрішньої норми прибутковості. Актуальні проблеми економіки, фінансів, обліку і права в XXI столітті: зб. тез-доповідей Міжнародної наук.-практ. конф. (8 листопада 2022 р., м. Умань), 33–34.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. **Рибчук Анатолій Васильович**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри математики та економіки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Позитивно оцінив дисертацію. Зауважень не було.

2. **Благун Іван Семенович**, доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Позитивно оцінив дисертацію. Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. У п. 3.2 авторкою запропоновано було регресійну модель для аналізу факторів, які впливають на ефективність функціонування лізингових компаній України, проте більш детального висвітлення потребує процедура підбору незалежних змінних моделі.
2. У Розділі 2 при побудові SFAtaDEA моделей було сформовано статистичну вибірку у вигляді панельних даних для 21 найбільших українських лізингових компаній (стор. 73-106). На нашу думку доречно було б включити у статистичну вибірку також українські банки, задіяні у лізинговому бізнесі.
3. Беручи до уваги те, що у дисертаційному дослідженні при оцінюванні ефективності лізингового бізнесу автором було використано параметричні та непараметричні моделі на основі Stochastic Frontier Approach (SFA) (стор. 110-130) та Data Envelopment Analysis (DEA) підходів (стор. 73-111) відповідно, варто було б більше уваги приділити порівнянню отриманих результатів на основі цих різних методологій.
4. Більше уваги у роботі слід було приділити механізму практичного використання лізинговими компаніями результатів оцінки ефективності масштабу на основі DEA моделей, що дозволило б їм перейти до більш продуктивного масштабу функціонування.
5. При побудові моделей панельної регресії у третьому розділі (п. 3.2 та п. 3.3) авторкою було використано незалежні змінні, які характеризують фінансовий стан лізингових компаній, проте додаткове врахування ще й макроекономічних показників дозволило б проаналізувати вплив зовнішнього середовища на діяльність цих компаній.

3. **Гриценко Костянтин Григорович**, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри економічної кібернетики Сумського державного університету. Позитивно оцінив дисертацію. Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. Авторкою для оцінювання ефективності діяльності лізингових компаній було використано лише орієнтовані на вхід DEA моделі (п. 2.1. та п. 2.2),

тоді як орієнтовані на вихід моделі залишились поза увагою, що потребує більш детальної аргументації.

2. При формуванні переліку бажаних ефектів або результатів здобувачка обмежувалась лише двома учасниками лізингового контракту – лізингодавцем та лізингоотримувачем (с.31-33). Врахування інтересів інших учасників, таких як виробник, кредитор та страхова компанія дозволило б більш комплексно підійти до аналізу ефективності лізингового бізнесу.
3. Хоча у роботі проведено ґрунтовний аналіз ефективності лізингових компаній, що працюють на українському ринку лізингу, проте було б доцільно виокремити групу лізингових компаній із іноземним капіталом та порівняти ефективність їх функціонування із українськими компаніями без іноземного капіталу. Це продиктовано тим, що фактор доступності до дешевшого зовнішнього фінансування, яке мають такі компанії в сучасних умовах відіграє одну із ключових ролей у підвищенні рівня конкурентоспроможності фінансових інституцій в Україні.
4. Оскільки лізинг та кредит у роботі розглядаються як альтернативні інструменти фінансування придбання основних засобів підприємством (п. 3.1), слід було провести аналіз процентної політики лізингових компаній та банків в Україні та за кордоном і порівняти їх привабливість для потенційних позичальників.
5. Доцільно було б подати більше аргументів щодо доцільності розроблення регуляторам спеціальних вимог до розрахунку розміру резервів під активні операції лізингових компаній (с. 21) та уточнити які саме ризики слід враховувати при цьому.

4. **Садура Оксана Борисівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і аналізу Інституту підприємництва та перспективних технологій Національного університету «Львівська політехніка». Позитивно оцінила дисертацію. Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. У таблицях 2.4, 2.5, 2.6 автором подано результати оцінки ефективності масштабу українських лізингових компаній із зазначенням типу віддачі від масштабу: DRS (спадна віддача) чи IRS (зростаюча віддача). Слід було у роботі більш детально описати методологію визначення типу віддачі від масштабу та у який спосіб компанії можуть на практиці використати цю інформацію.
2. У третьому розділі автором розроблено модель визначення детермінант ефективності масштабу SE (формула 3.38) (с.186) функціонування лізингових компаній України, проте не достатньо уваги було приділено методу побудови такого типу моделей.
3. При визначенні дисконтованої суми лізингових платежів у випадку ануїтету у формулу 3.4 (стор. 156) автором було включено відшкодування страхових платежів INS, проте у цій формулі не передбачено врахування різних методів їх нарахування.
4. При реалізації Stochastic Frontier Approach підходу (п.2.3) (с.110-144) слід було більш детально описати механізм вибору типу функції для апроксимації границі ефективності (функція Кобба-Дугласа чи транслогарифмічна) та уточнити економічну сутність константи Ф, яка

додається до чистого прибутку NetProf усіх компаній у формулах (2.26)-(2.29) (с. 130-131).

5. **Квасній Любов Григорівна**, кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри математики та економіки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Позитивно оцінила дисертацію. Зауваження, висловлені у відгуку рецензента:

1. Авторка у своєму дослідженні акцентувала основну увагу розробленню інструментарію оцінки ефективності лізингових операцій лізингових компаній. Проте комерційні банки теж є активними учасниками ринку лізингу і варто було б долучити до дослідження ефективності не лише лізингові компанії, але й українські банки.
2. Враховуючи значний вплив карантинних обмежень на функціонування малого та середнього бізнесу, доцільно було б більше уваги приділити аналізу впливу пандемії COVID 19 на функціонування лізингових компаній та яким чином це відобразилось на їх рентабельності та ефективності.
3. Додаткової аргументації потребує висновок автора на стор. 186, що із зростанням розміру лізингової компанії знижується ефективність функціонування таких компаній.
4. У роботі авторкою розроблено метод та відповідний інструментарій оцінки внутрішньої норми прибутковості IRR та теперішню вартість NPV грошових потоків при лізингу та кредиту, проте не чітко описано пріоритетність їх використання при прийнятті інвестиційного рішення.

Результати відкритого голосування:
«За» – 5 членів ради
«Проти» – немає
«Утрималися» – немає

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Мігулці Ользі Олексіївні** ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 051«Економіка».

Голова разової спеціалізованої
вченої ради Анатолій РИБЧУК

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Підпис
ЗАСВІДЧУЮ
вчений секретар
Вченої ради